

ER SCIENTOLOGI EN RELIGION?

En rapport om forskning
af
DEAN M. KELLEY
Vejlederen om religionsfrihed
Nationale Kirkeråd af Kristus i USA
Juni 1996

ER SCIENTOLOGI EN RELIGION?

ER SCIENTOLOGI EN RELIGION?

INDHOLD

Introduktion	1
Afsnit I: Observationer	2
Afsnit II: Retskendelser	4
Afsnit III: Vedtægt i forhold til religion	6
Afsnit IV: En definition af religion	9
Afsnit V: Tanke-system	11

En rapport om forskning
af
DEAN M. KELLEY
Vejlederen om religionsfrihed
Nationale Kirkeråd af Kristus i USA
Juni 1996

ER SCIENTOLOGI EN RELIGION?

INTRODUKTION

Scientologi kirken i Californien har overdraget forfatteren af denne rapport det hverv at investigere spørgsmålet om, hvorvidt Scientologi er en religion i juridisk forstand. Denne forfatter indvilligede i at påtage sig dette hverv (uden betaling) gennem interview med et tværsnit af tilhængere af Scientologi kirken tværs over landet på tidspunkter og steder efter eget valg.

I løbet af juni, juli og august 1980 blev der holdt interviews med 21 personer, som blev tilfældigt udvalgt ved Scientologi institutioner i Sacramento, Californien; Albuquerque, New Mexico; Washington D.C. og Clearwater, Florida. Hvert interview søgte at drage frem, hvordan det gik til, at besvareren kom i kontakt med Scientologi, hvad hans eller hendes aktuelle forhold til bevægelsen er, hvilken funktion Scientologi tjener i hans eller hendes liv, og hvilken forskel der er sket i hans eller hendes forståelse af fundamentale spørgsmål om livet.

Formålet med disse interviews var ikke at fastslå Scientologis lære eller grundsætninger, men at fastslå hvad Scientologi gjorde for tilhængerne. Fremgangsmåden var den samme som den, en californisk domstol forestillede sig i *Fellowship of Humanity v. Alameda County* til at afgøre, om denne ikke-teistiske organisation havde ret til skattefritagelse på fast ejendom ved at kalde sig en religion.

Derfor er den eneste forespørgsel i et sådant tilfælde den objektive forespørgsel om, hvorvidt troen optager den samme plads i tilhængerens liv, som de ortodokse trosretninger optager i det troende flertals liv, og om hvorvidt en given gruppe, der forlanger fritagelsen, opfører sig ligesom de grupper, der anses for at være religiøse.

App.2. ved 6920

De personer, der blev interviewede, omfattede 13 mænd og otte kvinder, otte af dem var fuldtidskirkearbejdere (gejstlige?) og 13 deltids (lægfolk?). Nogle af dem havde kun været medlemmer af bevægelsen et års tid, mens andre have været i den i mange år (op til 18 eller 20). Selvom der var væsentlig variation i svarene, så var der på tidspunktet for de sidste interviews meget lidt ”nyt” materiale, der kom for en dag, det meste var gentagelser af oplysninger og erfaringer allerede set i tidligere interviews. Derfor havde man på en måde følelsen af at have udforsket den slags svar til ”mætningspunktet”, som blev draget frem for dagens lys af den slags spørgsmål, der blev stillet.

Intervieweren gjorde sig umage for ikke at ”telegrafere” interviewets objekt og at stille spørgsmål, som ikke var planlagt på forhånd, hvor som helst det var muligt, og at følge op mht. udtryk og idéer, som svargiverne nævnte, frem for at introducere dem på bar bund som i et direkte interview-spørgeskema. Spørgsmålene henviste ikke til ”religion”, før svargiverne gjorde det, men i stedet fokuserede de på, ”hvad Scientologi har gjort for dig”.

AFSNIT I: OBSERVATIONER

Flere observationer kom frem gentagne gange, ens og iøjnefaldende:

1. Scientologi er blevet meget vigtigt i deres liv, ifølge de personer som blev interviewet. Den optager en meget central og åbenbart meget konstruktiv plads i den måde, hvorpå de nu organiserer deres idéer, deres arbejde og deres livsplaner. Mange er gået ind i Scientologi på fuld tid (som medarbejdere = ”gejstlighed?”), mens de, som ikke har gjort dette, ofte vier deres ferier eller længere orlov fra deres almindelige arbejde for at følge yderligere uddannelse og rådgivning inden for Scientologi. Nogle har startet private forretningsforetagender med andre scientologer (en musiker spillede i et orkester, hvor alle medlemmerne var blevet scientologer!).
2. Scientologi har for nogen givet en ”vej ud” fra stofmisbrug, alkoholisme, frustration, formålsløshed, depression eller en følelse af ørkesløshed – ikke noget let job. (En ung mand beskrev sig selv som en person, der havde været et ”stofvrag”, som begik forbrydelser for at kunne få råd til stofferne. Men han opgav forbryderbanen, fik et arbejde, så han kunne betale for sine Scientologi kurser, og opgav stofferne fuldstændigt. Flere andre rapporterede, at de havde opgivet stofferne, efter de fik at vide, at de ikke kunne fortsætte i Scientologi, hvis de tog stoffer).
3. Et centralt element, i den effekt Scientologi havde haft på dem, var deres overbevisning, at de er ”åndelige væsner”, som har en eksistens, der fortsætter uafhængigt af krop eller sind, og at der ikke som følge deraf er nogen grund til at frygte døden, som simpelthen er at ”droppe” den nuværende krop, som så skal erstattes af en anden krop, når tiden er inde.
4. Deres holdning over for Scientologi var generelt ganske utilitaristisk: den havde ”virket” for dem mht. at forbedre deres evne til at klare de daglige problemer med interpersonelle relationer, kommunikation, selvbevidsthed osv. Selv de mere ”åndelige” aspekter

(deres ord) blev set pragmatisk: "Hvis det ikke virker for dig, så glem det." Det var kun de læresætninger, der viste sig nyttige i et individs egen erfaring, som blev anset for sande, og nogen af dem havde (endnu?) ikke nået et niveau af "åndelig" opdagelse. (En ung mand bemærkede, at han havde "hørt om" reinkarnation, men det var ikke noget, han fandt særlig nyttigt eller vigtigt for ham selv).

5. "Auditering"-processen (rådgivning gennemført mens den, der rådgives, holder en anordning med en leder i hver hånd; lederen er forbundet til en E-måler (Wheatstones bro), som registrerer svingninger i den galvaniske hudkonduktivitet, som anses for at være forbundet til rådgivningsemnet), var meget central i deres oplevelse af Scientologi, og flere af dem beskrev det som en slags "skrifte"-skik. De fandt tilsyneladende, at dette var yderst terapeutisk, og at man ikke kunne narre E-måleren, derfor var auditering langt bedre end alle andre former for rådgivning.
6. Referencer til "etik" kom ofte op i interviewene skønt i reglen uden særlig tydeligt eller konventionelt indhold.
7. Referencer til de konventionelle "religiøse" aspekter af Scientologi – kapellet, ordineringsgejstlige klæder, symbolet der ligner et kors osv. – var tilsyneladende decideret periferiske. ("Åh ja, nu du nævner det, vi har søndagssamlinger").
8. Referencer til grundlæggeren, L. Ron Hubbard, var hyppige og skamrosende, man kunne næste sige "fromme": Hans billeder er overalt; han er forfatter til det meste af et enormt kompendium-materiale, som scientologerne studerer; i hver eneste Scientologi-facilitet er der reserveret et tomt, men velforsynet kontor til ham med hans guldtressede "Commodore's" hat på skrivebordet.
9. Referencer til svargiverens tidligere religionstilhør og til andre religioner var i reglen respektfulde, og det blev gentagne gange pointeret, at Scientologi er kompatibel med andre religioner; ganske enkelt fører Scientologi det ud i "praksis", som, de andre religioner åbenbart troede, kun var teori. Nogle af svargiverne sagde, at de stadig var lutheranere eller metodister, men åbenbart ikke praktiserende. De fleste beskrev sig selv som "scientologer" snarere end og i stedet for som tilhængere af nogen (anden?) religion.
10. Mange rapporterede, at de havde været utilfredse med tidligere religioner, fordi deres spørgsmål ikke blev besvaret til deres tilfredshed. De havde ofte fået besked på, hvad de skulle tro på, men de havde ikke direkte oplevet svarene på deres spørgsmål, så de blev ved at være "søgere", indtil de kom ind i Scientologi, hvor de hverken fik svar eller besked på, hvad de skulle tro, men hvor de blev sat i stand til at opdage svarene gennem deres egen erfaring, hvilket tilsyneladende tilfredsstillede deres behov. De henviste gentagne gange til den "øttende dynamik", mindre ofte til "Gud" eller et "Højeste Væsen", som man efter sigende kommer i et sympatisk forhold til i den "øttende dynamik", men de gjorde det klart, at Scientologi ikke giver en definition af Gud eller specifikt indhold af den "øttende dynamik", således at det er op til individet at opdage det.

11. Nogle rapporterede, at de havde fejret bryllup for andre scientologer, eller at deres egne bryllupper var blevet fejret af Scientologi "gejstlige".

AFSNIT II: RETSKENDELSER

Ovenstående observationer kan anskues på baggrund af forskellige definitioner af "religion". Tre af disse vil blive brugt her. Den første er en definition skildret af Californiens domstol i *Fellowship of Humanity* [Menneskeslægtens samfund]. Domstolen skrev:

Religion omfatter ganske enkelt:

(1) en tro, som ikke nødvendigvis henviser til overnaturlige kræfter; (2) en kult, som involverer en social forening, der åbent udtrykker troen; (3) et system af moralske skikke, som stammer direkte fra at være tilhænger af troen; og (4) en organisation inden for kulten bestemt til at overholde troens grundsætninger.

153 Cal.App.2d ved 693 (1957) forsynet med indrykning

- A. "En tro, som ikke nødvendigvis henviser til overnaturlige kræfter." Domstolen indikerer ikke, hvad slags trosniveau den henviser til, men religion har traditionelt haft at gøre med "endelige" spørgsmål, såsom for eksempel meningen og formålet med livet, naturen og universets skæbne, om livet fortsætter efter døden osv. Scientologi giver en minutiøs, begrebsdannende ramme, inden for hvilken nogle af denne slags spørgsmål tilsyneladende bliver besvaret. Skønt man ikke udtrykkeligt henvender sig til alle spørgsmålene, bliver tilhængerens ængstelse desangående tilsyneladende lindret. Scientologi behandler dog meget udtrykkeligt spørgsmålet om død, og på nogenlunde samme måde som neoplatonisme og Christian Science (ved at nægte virkeligheden eller vigtigheden af legemet) og visse orientalske traditioner (reinkarnation i det ene legeme efter det andet). Ligesom andre religioner (buddhisme, konfusianisme, taoisme) anskuer den ikke to eksistensklasser eller -niveauer, naturlig og overnaturlig, men kun én. Den tildeler intet detaljeret begrebsdannende indhold til den "ottende dynamik" eller det "Højeste Væsen", men den lader en plads stå åben for et sådant til forskel for visse forsamlinger, som karakteriseres som religioner af domstolene (*Fellowship of Humanity* [menneskeslægtens samfund], *Washington Ethical Society* [Washington etiske forening] (249F.2d 127), *Ethical Culture and Secular Humanism* [etisk kultur og sekulær humanisme] (*Torcaso v. Watkins*, fodnote, 367 U.S. 488)).
- B. "En kult, som involverer en social forening, som åbent udtrykker troen." Hvad betyder "kult" i denne forbindelse? Oxford engelske ordbog definerer "kult" som:
1. tilbedelse – 1683.
 2. en bestemt form for religiøs tilbedelse, specielt med henvisning til dens ydre ritualer og ceremonier – 1679.

Der udføres ingen forstillelse af tilbedelse i den jødisk-kristne forstand i Scientologi kirken. Der er et kapel i alle Scientologi faciliteterne, hvor nogle få scientologer samles om søndagen til et foredrag eller for at lytte til bånd vedrørende et eller andet særligt emne. De svargivende tillagde tilsyneladende ikke denne skik større vigtighed i den scientologiske verdensorden, de mente heller ikke, at der var tale om konventionel tilbedelse der.

Men Scientologi i sin helhed er "en social forening, som åbent udtrykker troen", og forskellige sociale sammenkomster (deri inkluderet ritualerne i kapellet) er "sociale" (i modsætning til individuelle eller en-til-en) aktiviteter. Disse karakteriseres udtrykkeligt som "tredjedyamik"- (gruppelivs-) begivenheder.

C. *"Et system af moralsk skik som stammer direkte fra at være tilhænger af troen."* Scientologi har en udstrakt samling litteratur, der handler om "etik" – hvilket tilsyneladende er, hvad domstolen henviser til ved moralsk "skik". Den har oven i købet "etik-betjente" til at rådgive de tilhængere, som eventuelt har afvejet fra de etiske standarder, gruppen forkynder. (I modsætning til domstolens påstand findes der generelt anerkendte religioner – animisme, visse former for hinduisme osv. – som ikke har en etisk dimension, skønt de i reglen projekterer et (ikke-etisk) adfærds- eller handlingssystem for deres troende, som er rituelt eller forsonende af natur).

D. *"En organisation inden for kulten bestemt til at iagttage troens grundsætninger."* Scientologi er intet mindre end en enorm og minutiøst udbygget "organisation ... bestemt til at iagttage troens grundsætninger". (Hvis "kult" betyder "tilbedelse", er det svært at se, hvad "inden for kulten" kan betyde). Alle Scientologi installationer har et stort vægkort som opremser spalte efter spalte med kontorer eller funktioner, med både aften- og dagstab i visse tilfælde. (Det er ikke nødvendigvis tilfældet, at alle stillingerne er fyldt på et givent tidspunkt, men tilsyneladende er de fleste det meste af tiden). Denne enorme og tætsluttede organisation eksisterer for at gennemføre Scientologis arbejde, hvilket hovedsageligt består i at rekruttere og uddanne tilhængere til Scientologis skikke. Dog, om skikkene er "religion" eller ej afgøres ikke af, om de har en organisation til at gennemføre den, men af hvad skikkene per se er, og gennem hvilke slags trossætninger de iagttages eller udbredes, hvilket behandles i ovenstående punkt A.

Definitionen af "religion", som bruges så "enkelt" af domstolen i *Fellowship of Humanity*, er ikke fuldstændig afgørende for vore formål, da den inkluderer visse elementer (tilbedelse, etik), som ikke findes universelt blandt anerkendte religioner, og den er ikke fuldstændig klar eller internt konsistent i brugen af udtrykkene: Er "kult" i (2) det samme som "kult" i (4)? Hvordan er en "social forening" (2) forskellig fra "en organisation inden for kulten" (4)? Definitionen specificerer ikke, hvad slags "overbevisning" er religiøs til forskel for filosofisk, etisk, psykologisk, politisk eller teknologisk, så det synes at være nødvendigt at få yderligere klarificering.

AFSNIT III: VEDTÆGT I FORHOLD TIL RELIGION

Skattevæsenet siges at bruge en 13-punkts beskrivelse af religion, som aldrig er blevet officielt formaliseret som en vedtægt. Den indeholder 13 mærker, træk eller kriterier, som ikke alle – siger skattevæsenet ganske gavmildt – behøver at blive mødt for at identificere en ”religion”. (Kilde: Bruce Hopkins, *The Law of Tax-Exempt Organizations* 134 [3. udg. 1979]).

1. *”En distinkt juridisk eksistens.”* Scientologi kirken er formelt anmeldt som ”juridisk person” i mange jurisdiktioner i De forenede stater og andre steder. (Nogle af de anerkendte religioner eller kirker er ikke, f.eks. Episcopal Church (den episkopale kirke) eller United Methodist Church (den forenede metodistkirke), i det mindste på nationalt niveau).
2. *”En anerkendt trosbekendelse og form for tilbedelse.”* Scientologi kirken har en formel trosbekendelse, som kan ses på væggen i kirkens lokaler. Som indikeret ovenfor har den ingen og foregiver heller ikke at have en form for tilbedelse efter den jødisk-kristne model.
3. *”En nøje afgrænset og udtrykkelig gejstlig styrelse.”* Som nævnt tidligere har Scientologi kirken et minutiøst lokalt, nationalt og internationalt organisations- og regeringssystem, men om det er ”kirkeligt”, afhænger af, om hvorvidt organisationen er ”religiøs”.
4. *”En formel doktrin- og disciplinkodeks.”* Bortset lige fra den romerskkatolske, kanoniske ret har der sjældent været en samling ”doktrin og disciplin” så omfattende som Scientologis officielle direktiver og håndbøger. Om det er ”doktrin og disciplin” i den forstand, som var skattevæsenets hensigt, afhænger igen af, hvorvidt indholdet er ”religiøst”.
5. *”En tydelig religiøs historie.”* Dette kriterium er ligeledes cirkulært. Scientologi har en temmelig ”tydelig” historie, som dækker udviklingen siden begyndelsen tidligt i 1950’erne, men om dette udgør en ”religiøs” historie afhænger af, om hvorvidt det er en ”religion”.
6. *”Et medlemskab som ikke er associeret med nogen anden kirke eller trosretning.”* Dette eksklusivitetstræk er karakteristisk for de fleste vestlige religioner i nyere tid, men ikke for ”mysterie”-religionerne i Rom ca. 200 f.Kr. til 200 e.Kr. Dengang kunne man tilbede Mithra, Isis og Osiris samt Dionysius, alle sammen på samme tid. Gensidig eksklusivitet er ligeledes heller ikke karakteristisk for visse orientalske religioner. Scientologi hævder ikke at være den ”eneste ene” tros måde, som de fleste moderne vestlige trosretninger gør, men i virkeligheden tilegner den sig tilsyneladende den troendes opmærksomhed, således at den udelukker en særlig interesse i andre religiøse trossystemer, og således at den tilfredsstillende eller dæmper tilhængernes religiøse behov og interesser.
7. *”En komplet organisation af ordinerede præster, som betjener deres menighed, og som er udvalgt, efter de har gennemført de foreskrevne studiekurser.”* Hvis der er én ting, Scientologi er rig på, er det ”ordinerede præster”, som har gennemført de ”foreskrevne studiekurser”. Forholdet af ”stab” eller fuldtids-praktiserende til ”lægefolk(?)” eller deltids-praktiserende i Scientologi kirken er usædvanlig højt, idet en ”mission” har flere stabsmedlemmer, en

”kirke” har dusinvis, og et hovedcenter som Los Angeles eller Clearwater har hundredvis. Selve Scientologis kerne er de ”foreskrevne studiekurser”, hvilke omfatter et ”præstekursus”, som kræves af alle, som søger at kvalificere sig som ”auditorer”. Frasen ”betjene deres menigheder” er vanskeligere at anvende, da der ikke er det samme en-til-en forhold mellem præsten og menigheden i Scientologi, som der er i de fleste protestantiske kirker. Mønsteret ligner snarere en romerskkatolsk menighed med adskillige præster og nonner, som tilsammen betjener hundredvis eller tusindvis af sognebørn. (På den anden side er der flere anerkendte religioner f.eks. de gammeldags kvækere og Church of Christ, Scientist, som overhovedet ikke har ”præster”, og flere af dem kræver ingen ”foreskrevne studiekurser” af deres præster).

8. ”*Sin egen litteratur.*” Nogle religioner mangler denne attribut. Det er ikke tilfældet for Scientologi. Den har rigeligt med ”egen litteratur” til at forsyne alle mindst to gange – hvis det altså virkelig er ”religiøs” litteratur.
9. ”*Etablerede tilbedelsessteder.*” Der er mange etablerede Scientologi faciliteter eller installationer over hele landet. De er ikke ”tilbedelsessteder” i den traditionelle forstand. Om de trods alt er steder til udøvelse af religiøse skikke afhænger af, om Scientologi er en religion.
10. ”*Regelmæssige møder.*” Scientologi har centre, hvor et temmelig stabilt klientel uafbrudt begiver sig til for de tjenester, Scientologi tilbyder, for det meste kurser og rådgivning. Den holder ikke særlig mange samlede forsamlings, hvor alle eller de fleste af medlemmerne forventes at deltage i foreningsaktiviteter. De, som melder sig til kurser i Scientologi, skriver under på en blanket, der beskriver ansøgeren som ”medlem af Church of Scientology International”, og der føres kartotek over alle denne slags ansøgere/studerende/medlemmer, hvoriblandt de fleste af dem bevæger sig fremad over en længere eller kortere periode gennem de tilsyneladende udtømmelige niveauer af ”auditering” og uddannelse, som kaldes ”Broen”. De højeste niveauer af denne uddannelse kan kun opnås i Los Angeles og ved nogle få andre centre, de allerhøjeste kun i Clearwater, Florida, som er kirkens hovedkvarter i den vestlige hemisfære.

Det kan således siges, at hvert enkelt Scientologi center har en temmelig stabil og uafbrudt medlemskare, som mht. tilgang, afgang, varighed og forfald svarer til ”almindelige menigheder” i de mere traditionelle religioner. Hvorvidt de er ækvivalente til traditionelle menigheder, afhænger igen af, om Scientologi er en religion.

11. ”*Regelmæssige religiøse ritualer.*” Som indikeret tidligere holder Scientologi temmelig regelmæssige søndagsritualer, eller i det mindste det var, hvad svargiverne sagde. Skønt de ikke karakteriseres som ”tilbedelse”, kan de muligvis kvalificere som ”regelmæssige religiøse ritualer” – hvis Scientologi er en religion. Kapelritualerne og kapellerne – ligesom de gejstlige klæder, det modificerede symbol af et kors, de gejstlige titler og terminologien – alle forekommer lånt fra de fremherskende og traditionelle former for kristendom snarere

end at være følger af selve Scientologi.¹ Men på den anden side låner mange ny religioner fra de ældre religioner for at opnå ”beskyttende kolorering”. Baptisterne og kvækerne opnåede anerkendelse til sidst uden at ty til de traditionelle religiøse symboler for deres tid og uden brug af gejstlige. Men de blev alvorligt forfulgt i løbet af processen. Det burde ikke være nødvendigt for nye religioner at efterligne de ældre religioners staffage for at kunne overleve og for at blive accepterede på deres egne vilkår. I hvert fald spillede disse symbolske elementer ingen rolle i afgørelsen af mine slutninger om, hvorvidt Scientologi er en religion.

12. ”Søndagsskoler for religionsundervisning af børnene.” Bevismaterialet på dette punkt er beskedent og modstridende. Nogle svargivere sagde, at Scientologi ikke har nogen skoler beregnet til ”religionsundervisning af børnene”, mens mindst en sagde, at de eksisterer, og at han havde sendt sine børn til en i Detroit. Der er nogen religioner, som henvender sig udelukkende til voksne, og derfor ikke har denne slags skoler. Dette kriterium er ligeledes cirkulært, da spørgsmålet, om den undervisning der gives i denne slags skoler (hvis de eksisterer), er ”religionsundervisning”, afhænger af det tidligere spørgsmål, om Scientologi er en religion.
13. ”Skoler til præsteforbereelse.” Selve Scientologi er en enorm og uendeligt gradueret ”skole til forberedelse af deres præster”, hvis de funktionærer, som frembringes på denne vis, indrømmes at være ”præster”, hvilket drejer sig om, hvorvidt de betjener en religion.

Det meste af det foregående bevismateriale er ikke afgørende, men hviler på selveste det tilgrundliggende spørgsmål: Hvad er en ”religion?” Definitionen i *Fellowship of Humanity* er ikke blevet godkendt af andre domstole, skønt U.S. Supreme Court (højesteret) muligvis fulgte dens metode og lånte dens resultater i anerkendelse af ”religion”, ikke gennem dens *indhold* eller *struktur*, men gennem dens *funktion*. (Se *U.S. v Seeger*, 380 U.S. 163 [1965], *Welsh v. U.S.*, 398 U.S. 333 [1970], *Torcaso v. Watkins*, 376 U.S. 488 [1961]).

Skattevæsenets kriterier er ikke alene cirkulære, men yderst konventionelle. De blev udviklet minutiøst til det prisværdige formål at sortere ”postordrefirma-præstekald” fra, der var beregnet som skattely, men som en kommentator skrev om dem:

Disse kriterier har tendens til at forlange, at en organisation skal være en udviklet trosretning ifølge det mønster, der reflekteres i de mest anerkendte hovedkirker. De anerkender ikke den betydelige afvigelse fra denne struktur blandt et antal af religiøse

1. Meget mere autentisk til sin egen historie er den nautiske symbolisme, der gennemsyrrer organisationen, efter sigende et levn fra L. Ron Hubbards år til søs med sine nærmeste disciple. Denne nostalgi mht. livet til søs videreføres i et elite-tilhørsforhold kaldet ”Søorgen”, hvis medlemmer bærer kvasi-nautiske uniformer i deres arbejde, og som indtager de højeste niveauer af lederskab i Kirken (noget ligesom klostresamfundets ordner gjorde på nogle tidspunkter i den romerskkatolske kirke). Hvert medlem af ”Søorgen” har underskrevet en ”milliard år”-kontrakt for at tjene Scientologi gennem på hinanden følgende liv. Det er måske kun en symbolsk udtalelse, men det er unikt for Scientologi og giver så en trans-verdslig dimension, der ikke findes i ikke-religiøse organisationer. Selv andre religiøse traditioner, der forestiller sig en eller anden form for reinkarnation og dyrker fuldtids-, livstidsforpligtelser fra deres mest hengivne eliter, forventer ikke det engagement igennem årtusinder.

organisationer, som er anerkendt som amerikanske kirker ... Kristus og hans gruppe af disciple opfyldte bestemt ikke disse kriterier ... Det er måske aldrig klogt at definere en religion baseret på dens udviklede tilstand, da dens tidlige tilstand ikke kun er mest flydende, men normalt dens mest følsomme og vigtige. Dette er netop tidspunktet på larvestadiet, at en religion især har brug for fordelene, som ydes af religiøs beskyttelse.

– Worthing, Sharon, ”Religion and Religious Institutions Under the First Amendment” [”Religioner og religiøse institutioner under den første grundlovsændring”] i 7:2 Pepperdine Law Review 344-3345.

AFSNIT IV: EN DEFINITION AF RELIGION

Indtil videre har jurisprudens i De forenede stater overlevet i 200 år uden en officiel definition af religion, og det kan kun håbes, at ingen domstol eller regeringsinstans nogensinde føler sig forpligtet til at komponere en, da dette ville have tendens til at tvinge alle nyligt dannede religioner til at tilpasse sig til dens Prokrustes-seng. Dog, hvis ”religion” skal vedblive at være en begunstiget kategori af civilretten, sådan som den – heldigvis og fornuftigvis – blev undfanget af forfatterne af First Amendment of the Constitution (første grundlovsændring), bliver den civile dommer nødt til at tilføje dette udtryk, så det inkluderer eller ekskluderer fordringshaverne i dens fordele – hvor beskedne de end måtte være.

Det var ikke nødvendigt at definere ordet ”religion” i den første grundlovsændring, da alle i al almindelighed vidste, hvad det henviste til. Selv i dag er der liden tvivlrådighed om, hvad ”religion” er i 95 procent af tilfældene. Det er grænsespørgsmålene, som har at gøre med nye og ukonventionelle religioner eller grupper, der hævder at være religioner, som forårsager tvivlrådighed. I disse tilfælde kan dommeren henvise til ligheder med forsamlinger, som allerede er anerkendt som religiøse, men vi har set ovenfor, hvor vanskeligt dette job kan være. Og hvor nær skal ligheden være? Hvilke lighedselementer er ubetinget nødvendige, og hvilke er valgfri? Og hvad slags bevismateriale, på hvilke kilder skal dommeren stole for at tage sin beslutning?

Supreme Court (højesteret) har i sin visdom draget den slutning, at dommeren ikke må vurdere sandheden eller falskheden af fordringshaverens trossætninger (*U.S. v. Ballard*, 322 U.S. 78 [1944]), heller ikke om de er teistiske (*Torcaso, Seeger og Welsh*, citeret *supra*) eller faktisk efterforske indholdet af doktriner og trossætninger overhovedet (*Presbyterian Church [presbyterianske kirke] v. Mary Elizabeth Blue Hull Memorial Presbyterian Church*, 393 U.S. 440 [1969]). Måske må man foretage en lidt mere gennemtrængende efterforskning på tærsklen, før en gruppe anerkendes som religion, men selv her er dommeren begrænset med hensyn til hvor dybt, han eller hun kan trænge ind (jfr. *Ballard*). Domstolen kan ikke specificere, hvilket *indhold* eller *struktur* en gruppe skal udvise for at blive godkendt som ”religiøs”, ej heller inden for visse brede grænser hvilken *opførsel* vil diskvalificere en gruppe. (Mormon-sagerne, i hvilke den juridiske person Church of Latter-day Saints [de sidste dages helliges kirke] blev opløst, fordi den lærte og praktiserede polygami [1890], nåede til resultater, som domstolene

højest sandsynligt ikke ville nå i dag, men selv disse drastiske foranstaltninger påstod ikke, at mormonisme ikke var en *religion*, kun at dens lære om flerkoneri kunne forbydes).²

Hvad domstolene kan gøre – og har gjort i *Seeger* og *Welsh* – er at undersøge *funktionen* af religionen for at se, om den ”optager en plads i den, der har dens liv, som er parallel med den plads, som fyldes af den Gud i dem, der må indrømmes at kvalificere for undtagelsen” (*Seeger v. U.S.*, 30 U.S. 163). For at udføre dette bør de stole på bevismateriale, som ikke ydes af udenforstående eller frafaldne, men af de eneste kompetente vidner som befinder sig i en stilling til at vide, om de virkelig får trøst ud af religionen fra den pågældende organisation: nemlig de aktuelle forbrugere deraf, de nuværende tilhængere af den gruppe, som hævder, at den er en religion.

Hvordan kan domstolen få at vide, om det, de får ud af organisationen, virkelig er trøst i religionen? Der er en væsentlig litteratur viet til at definere eller beskrive, hvad det er religion yder menneskene og menneskesamfundene, den strækker sig fra Durkheim (*Elementary Forms of the Religious Life [Elementære former for religionsliv]*) til Weber (*Sociology of Religion [Religions sociologi]*). Desværre er de lærde skribenter, som skriver om emnet om religionens funktion, ikke enige med hinanden om, hvad den funktion egentlig er. Men deres vidt forskellige anskuelser kan sammenfattes under en bredere rubrik: *Religion er den form for menneskelig aktivitet, som giver en forklaring på livets endelige mening for sine tilhængere*. (Denne beskrivelse forklares i større detaljer i forfatterens tidligere værker, *Why Conservative Churches are Growing [Hvorfor konservative kirker vokser]*, Harper & Row, 1972, 1977, s. 37-41, og *Why Churches Should Not Pay Taxes [Hvorfor kirker ikke bør betale skatter]*, Harper & Row, 197, s. 59-69).

Der er flere forskellige underordnede facetter i denne beskrivelse, som ikke bør overses.

- a. Den forudsætter, at en gruppe *hævder*, at den er en religion. Scientologi har afgjort fremsat denne påstand.
- b. En organisation, som hævder, at den er en religion, skal have en samling *tilhængere*, som udviser tilstrækkelig *kontinuitet* til at kunne identificeres gennem tiderne og gennem tilstrækkelige *antal* til at støtte den gennem deres frivillige bidrag. Scientologi har afgjort sådan en samling tilhængere.
- c. Den organisation, som hævder at være en religion, skal tilbyde en eller anden forklaring på den endelige mening med livet, som tilfredsstillende dens tilhængeres behov. Dette er det afgørende spørgsmål, som nødvendiggjorde interviewene med et tværsnit af forbrugere af Scientologi, som giver sig ud for at være en religion. Hvad er så udfaldet af denne undersøgelse?

2. Den lov fra Kongressen af 1887, som opløste mormonkirken og beslaglagde dens ejendom i USA, indeholdt en klausul, ”at ingen bygning ... som holdes og bruges udelukkende med det formål at tilbede Gud ... må beslaglægges.” *Late Corporation of the Church of Jesus Christ of Latter-Day Saints v. U.S.*, 136 U.S. 1, 7 (1890).

AFSNIT V: TANKESYSTEM

Scientologi tilbyder et enormt og i høj grad minutiøst tankesystem, som fortolker og forklarer forskellige aspekter af menneskelig oplevelse. Med sin boglige, studieorienterede fremgangsmåde i arbejdet er det en ny skolastik, som tiltaler mennesker, der kan lide at organisere, danne sig et begreb om tingene, systematisere og intellektualisere deres oplevelse. Den belærer ikke om "Gud" eller det "Højeste Væsen" som et specifikt begreb, skønt det henviser ganske højsindet – og vagt – til en "ottende dynamik", den højeste af otte i et hierarki af otte forhold, i hvilke mennesker kan investere deres energier, men den giver kun lidt vejledning eller forklaring på, hvordan man bør skride frem i forhold til denne særlige "dynamik", eller hvad man kan forvente at finde der.

Men Scientologi lærer meget klart og udtrykkeligt – eller gør tilhængerne i stand til at opdage – at de er "åndelige væsner", som har fortsat eksistens efter døden i en række dødelige kroppe. Denne centrale lære eller opdagelse, som næsten alle svargiverne henviste til som deres egen overbevisning, er alene en væsentlig differentiering fra irreligiøse filosofier og psykologier. Det er et begreb, som er karakteristisk for flere forskellige religioner og faktisk ikke for noget tankesystem, som er irreligiøst.

Mere relevant er, at dette syn på realitet og dets ledsagende implikationer tilsyneladende tilfredsstillende de fleste tilhængeres hungren for endelig mening. Flere af svargiverne karakteriserede sig selv som "søgere", der havde prøvet den ene religion efter den anden og fundet dem alle utilfredsstillende, indtil de mødte Scientologi og fandt vedvarende tilfredshed i den. Som en af dem sagde: "Den slags spørgsmål bekymrer mig ikke mere."

Skønt Scientologi ikke har et specifikt svar parat på alle tænkelige teologiske spørgsmål (lige så lidt som nogle af de anerkendte religioner har), har den tilsyneladende været i stand til at give sin menighed tillid til, at eksistens finder sted i en fundamentalt meningsfuld og pålidelig ramme, inden for hvilken formålsbestemt, menneskelig aktivitet er mulig og virkningsfuld.

I den forstand, at den virkelige tilfredsstillende (selvom den muligvis ikke udtrykkeligt besvarer) dens tilhængeres ængstelse om livets endelige mening, er Scientologi en religion og rent funktionelt en meget effektiv religion. Under forudsætning af analysen i ovenstående afsnit IV er dette den eneste nødvendige og tilstrækkelige kvalitet i en religion, i alle religioner og ikke i nogen som helst anden form for menneskelige bestræbelser. Det er ikke alle tilhængerne, som er kommet til Scientologi for at søge efter dette produkt eller service, og det er ikke alle, der har nået til dette forståelsesniveau, men det samme gælder for alle religioner. Blandt de svargivere, der blev interviewet, var der ingen, som tidligere havde følt religiøs tvivlrådighed, som meldte, at denne tvivlrådighed fortsat eksisterede i Scientologi. Det er muligt, at nogle af dem fortsatte med at være tvivlrådige, men at de ikke indrømmede det; det er mere sandsynligt, at de personer, som stadig var utilfredse, drev bort fra Scientologi – som nogle gør – og at de stadig søger andetsteds. Dette bestrider ikke den kendsgerning, at Scientologi kan udrette religionsfunktionen for de tilbageblevne.

Foruden den foregående afgørende konklusion om Scientologi er der andre, som, skønt de i og for sig ikke er dispositive, hjælper til at forstærke konklusionen, at Scientologi er en religion.

1. "Auditerings" "skriftemæssige" karakter;
2. Læren (hvad enten den er objektiv, sand eller ej) at mennesker er gode i deres inderste væsen;
3. Den vægt der lægges på etik i gensidige menneskelige forhold;
4. Evnen til at redde mennesker fra stofmisbrug;
5. Gejstliges helliggørelse af ægteskaber;
6. Fokus på at "hjælpe andre" som resulterer i kirkeprogrammer for de ældre, protest mod elektrochokterapi og lobotomi som mentalhygiejnisk behandlingsteknik osv.

DEAN M. KELLEY
1980
Opdateret juni 1996